

Ouderen in veilige handen

Ik ga diefstal bij ouderen niet onderzoeken, maar aanpakken! Dat zei staatssecretaris van Volksgezondheid Marlies Veldhuijzen van Zanten (CDA) onlangs tijdens het vragenuurtje in de Tweede Kamer. Ze wees erop dat er een meldpunt is voor mishandeling van ouderen en dat er altijd aangifte moet worden gedaan als blijkt dat ouderen bestolen worden. Heeft de staatssecretaris ooit zelf aangifte gedaan? Weet ze hoeveel tijd daarmee gemoeid is? Ik ken meerdere familieleden van bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen, die na twee of drie vermissingen geen aangifte meer doen omdat het zoveel tijd kost. Gaat de staatssecretaris dat ook aanpakken?

Als mensen toch besluiten om aangifte te doen, dan ervaren ze in veel gevallen dat het niets oplevert, omdat het bewijs ontbreekt. Psycholoog René Diekstra heeft laten zien dat het bewijs wel degelijk te leveren valt. Hij plaatste een opnameapparaatje in de kamer van een familielid dat meerdere malen in haar verzorgingshuis was bestolen. Een cameraatje zo klein dat je het bijvoorbeeld in een plant of een ander voorwerp kunt verstoppen en dat alleen aanspringt als er beweging in de buurt is. Toen hij na een week het geheugenkaartje uit het apparaatje haalde en de opnames bekeek, zag hij hoe een personeelslid meerdere keren de portemonnee van zijn familielid pakte en daar geld uit nam. Hij heeft aangifte bij de politie gedaan en hen de opnames ter beschikking gesteld.

Diefstal in verpleeg- en verzorgingshuizen komt met regelmaat voor. Net zoals de zorg in die huizen regelmatig door de bodem zakt. Voor insiders is dat geen nieuws meer, maar politici reageren er elke keer opnieuw geschokt op. Ze zouden beter moeten weten. Tien jaar geleden bestond zeker 95% van het personeelsbestand van verpleeg- en verzorgingshuizen uit vaste medewerkers. Vervolgens zijn de instellingen risicodragend gemaakt. Bewoner overleden = kamer leeg = geen of een minimale vergoeding. Bewoner tijdelijk in het ziekenhuis: idem. Instellingen zijn zich daar tegen gaan wapenen.

Tegenwoordig mag je blij zijn als 85% van het personeelsbestand uit vaste medewerkers bestaat. De rest is flexkrachten. Zijn er medewerkers ziek of bestaan er vacatures, dan kan dat percentage makkelijk nog lager liggen. Het risico op diefstal is bij tijdelijk personeel het grootst. Je weet als instelling niet in alle gevallen wie je in huis haalt. De binding met de bewoners is een stuk minder dan bij vast personeel. Als we instellingen een vast jaarbudget (terug) zouden geven, kunnen ze weer vast personeel aannemen. De kans dat deze zorgverleners hun eigen bewoners bestellen is een stuk kleiner. Mits er aan de poort van de instelling scherp geselecteerd wordt. Daar ontbreekt het overigens nogal eens aan, in het bijzonder in de grote steden.

Het zou mooi zijn als de staatssecretaris er niet alleen voor zorgt dat er door of namens ouderen op een minder tijdrovende wijze aangifte kan worden gedaan, maar tevens het initiatief neemt om te komen tot een zwarte lijst waarop zorgverleners komen te staan die diefstal of mishandeling van ouderen op hun geweten hebben. "Het bestellen en mishandelen van oude mensen is een grove schandvlek op onze samenleving en die moet weg" zei René Diekstra in de column waarmee hij zoveel reacties losmaakte. Laten we er alles aan doen om zover te komen.